

Truth About Camps | W imię prawdy historycznej (bg)

<https://bg.truthaboutcamps.eu/thb/niemieckie-obozy/obozy/15661,Oboz-koncentracyjny-i-zagłady-Oswiecim-Brzezinka-Konzentrationslager-Auschwitz-B.html>
01.03.2024, 18:03

Obóz koncentracyjny i zagłady Oświęcim-Brzezinka (Konzentrationslager Auschwitz-Birkenau)

Zlokalizowany w Oświęcimiu w powiecie bielskim (Landkreis Bielitz) w rejencji katowickiej (Regierungsbezirk Kattowitz) prowincji śląskiej (Provinz Schlesien), a od 1941 r. w prowincji górnośląskiej (Provinz Oberschlesien), w pobliżu granicy z GG i w punkcie dogodnym komunikacyjnie (magistrale kolejowe łączące Górny Śląsk z krajami południowej Europy).

Obóz ulokowano w dzielnicy Zasole za rzeką Sołą w kompleksie budynków byłych koszar wojskowych oraz byłego Państwowego Monopolu Tytoniowego. Największy **obóz koncentracyjny** na ziemiach polskich.

Założony na mocy rozkazu Heinricha Himmlera z 27 kwietnia 1940 r. Wiosną 1941 r. powstała druga część obozu w Brzezince (Birkenau, Auschwitz II), funkcjonująca pierwotnie pod nazwą obozu jenieckiego (Kriegsgefangenenlager), która wraz z wprowadzeniem w życie planu eksterminacji Żydów była miejscem natychmiastowej masowej zagłady Żydów.

W latach 1942–1943 powstała trzecia część obozu (Auschwitz III) w Monowicach (Monowitz). 25 listopada 1944 r. zreorganizowano strukturę obozu: obóz Birkenau włączono do obozu macierzystego Auschwitz (Auschwitz I), a dotychczasowy obóz Auschwitz III przemianowano na **obóz koncentracyjny** w Monowicach (Konzentrationslager Monowitz), któremu podlegały wszystkie podobozy zorganizowane przy zakładach przemysłowych. Ponad 40 podporządkowanych obozowi podobozów pracowało na rzecz fabryk i koncernów przemysłowych oraz **SS**. Niewolnicza praca stanowiła element wyniszczenia oraz przynosiła zyski ekonomiczne. W początkowym okresie funkcjonowania obozu duża liczba więźniów pracowała przy jego rozbudowie.

Od początku istnienia obozu do wiosny 1942 r. osadzano w nim niemal wyłącznie Polaków. Pierwszy transport więźniów politycznych, liczący 728 osób, przybył 14 czerwca 1940 r. z Tarnowa. Obóz w Auschwitz stał się głównym ośrodkiem wyniszczenia Polaków, działających w strukturach konspiracyjnych, ale również działaczy politycznych, społecznych, inteligencji. Kierowano tu również zakładników, ludzi złapanych w łapankach ulicznych bądź osoby odizolowywane w celach prewencyjnych. Od 1942 r. trafiały tu transporty z ludnością z wysiedlanej Zamojszczyzny. Po wybuchu powstania warszawskiego w 1944 r. osadzono w obozie ok. 10 000 mieszkańców stolicy.

W końcu 1941 r. do obozu skierowano 10 000 jeńców radzieckich, których w większości wymordowano. Od 1942 r. obóz stał się miejscem eksterminacji Żydów z różnych regionów Polski oraz z terenu ZSRR. Od tego roku masowo napływały tu transporty z Żydami z innych krajów. Obóz stał się również miejscem zagłady ponad 20 000 Cyganów.

Więźniów obozu mordowano w tzw. blokach śmierci oraz egzekucjach. Część chorych uśmiercono zastrzykami benzyny, ewipanu i fenolu. Lekarze **SS** dokonywali również na więźniach eksperymentów pseudomedycznych; lekarz **SS** dr Josef Mengele prowadził eksperymenty na bliźniętach oraz badania osób o wrodzonych anomaliach fizjologicznych. Poddawano je specjalistycznym badaniom lekarskim, a po ich zakończeniu zabijano dosercowymi zastrzykami fenolu.

Od jesieni 1941 r. uśmiercano ludzi przy użyciu cyklonu B w komorach gazowych. Zwłoki pomordowanych palono w krematoriach w Brzezince. W ten sposób dokonywano eksterminacji Żydów, przybywających transportami kolejowymi z wielu krajów Europy.

Komendantami obozu byli kolejno: SS-Obersturmbannführer Rudolf Höss (1940–1943), SS-Obersturmbannführer Arthur Liebehenschel (1943–1944) i SS-Sturmbannführer Richard Baer (1944–1945).

Od połowy 1944 r. do 17 stycznia 1945 r. ewakuowano z obozu ponad 65 000 więźniów transportami kolejowymi, a od 17 do 19 stycznia 1945 r. blisko 60 000 w kolumnach pieszych (marsze śmierci). Liczbę ofiar styczniowej ewakuacji szacuje się na ok. 15 000. Na przełomie 1944 i 1945 r. zniszczono część infrastruktury obozu (m.in. krematoria). 27 stycznia 1945 r. obóz opanowała Armia Czerwona, wyzwalając ok. 7000 więźniów.

W obozie w Auschwitz-Birkenau zginęło ok. 1 000 000 Żydów, 70 000–75 000 Polaków. Łącznie w okresie jego funkcjonowania zamordowano tu 1 100 000 osób.

Mapa obozów

Funkcjonariusze obozów

Obozy

Галерия
